

44 SLOVENSКИH IZVOZNIKOV PREDSEDNIKA VLADE POZIVA K SPREMEMBI ZAKONSKIH POGOJEV ZA UVELJAVITEV POMOČI

Ljubljana, 17. april 2020 - GZS in predstavniki slovenskih izvoznikov so danes predsedniku Vlade RS Janezu Janši poslali poziv za spremembo zakonskih pogojev za uveljavitev pomoči iz prvega paketa interventne zakonodaje #PKP1. Po oceni GZS več kot 80 % največjih slovenskih izvoznikov ne bo upravičenih do koriščenja ukrepov, povezanih s povračilom stroškov dela za zaposlene, ki čakajo na delo. Poziv vladi je podpisalo 44 največjih slovenskih izvoznikov. Izvozniki predstavljajo hrbtenico slovenskega gospodarstva, saj so v 2019 izvozili za 40,5 mrd eur blaga in storitev, kar predstavlja skoraj 85 % slovenskega BDP.

Zaradi posledic epidemije COVID-19 mnoga slovenska podjetja poslujejo z velikimi težavami. Med njimi tudi številna najpomembnejša izvozna podjetja, ki so med podpisniki poziva. Slednji ugotavljajo, da Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), v delu, ki določa **formulo za upravičenost delodajalcev do povračil stroškov dela za zaposlene, ki čakajo na delo, ne bo zajel zelo pomembnega dela podjetij.**

GZS in izvozniki v pozivu ugotavljajo, da je **padec prihodkov za 20 % ali več v prvem polletju (22. člen #PKP1) zelo oster kriterij.** Pomeni več kot 5 tednov popolnega izpada prihodkov, kar je v delujočih podjetjih redka situacija. Trendi v prodaji v prvem četrtletju so bili v poprečju še pozitivni, v marsikaterem podjetju prihodki tudi v času zaprtja ali zmanjšane obratovanja proizvodnje še nastajajo, tudi s prodajo izdelkov dokončane proizvodnje. Padec prodaje se bo pri teh podjetjih zamaknil v prihodnje mesece in v drugo polovico leta.

»Po oceni GZS več kot 80 % največjih slovenskih izvoznikov ne bo upravičenih do koriščenja ukrepov čakanja na delo. To pomeni, da bo njihova izvozna konkurenčna sposobnost upadla, zlasti v primerjavi s tekmeci iz držav, kjer imajo na voljo številne druge podpirne ukrepe. Ne predstavljamo si, da bi interventni zakon ZIUZEOP, ki je bil pripravljen s ciljem pomoči gospodarstvu, ohranil takšne omejitvene določbe, zaradi katerih bi bila iz koriščenja ukrepov izločena številna podjetja, ki predstavljajo hrbtenico slovenskega gospodarstva,« sporoča **Sonja Šmuc**, generalna direktorica GZS.

Zato so GZS in izvozniki prvotno v pozivu predsedniku Vlade RS **predlagali spremembo 2. odstavka 22. člena**, in sicer tako, da se upravičenost do pomoči **ne veže na upad prihodkov.** Podjetja, ki so zaposlene napotila na čakanje, so namreč to storila zaradi upada naročil. Izvozniki sicer poslujejo po načelu »just-in-time« in v primeru naročil zaposleni niso na čakanju, temveč delajo.

V času zbiranja podpisov izvoznikov pod poziv pa je vodstvo GZS z ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo uskladilo drugačno, kompromisno rešitev problematičnega 22. člena, kot je predvideno v pozivu, in sicer: **»Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo prihodki v prvem polletju leta 2020 upadli za več kot 10 % glede isto obdobje leta 2019 in prihodki v drugem polletju 2020 niso narasli za več kot 40% glede na isto obdobje leta 2019.«**

GZS in izvozniki pričakujejo odziv Vlade RS na ta zadnji predlog.

»S predlagano spremembo bo vlada omogočila neposredno pomoč tudi najpomembnejšemu delu izvoznega gospodarstva, da prebrodi krizo in potegne državo v obdobje nove gospodarske rasti. Brez uspešnega izvoznega gospodarstva si ponovnega zagona in okrevanja Slovenije ne predstavljamo. Zato vlado pozivamo, da sprejme predlagano spremembo,« izpostavlja Tomaž Berginc, generalni direktor družbe Eti Izlake.

Med podpisniki poziva vladi so, poleg GZS, največji slovenski izvozniki: Adient Slovenj Gradec, Arcont Gornja Radgona, BSH Hišni aparati Nazarje, Cablex, Danfoss Trata, Domel, Eti Izlake, Fotona, GKN Driveline Slovenija, Grammer Automotive Slovenija, Helios TBLUS, ITW Appliance Components, Iskraemeco, Juteks, KLS Ljubno, Knauf Insulation, Plastika Skaza, Poclairn Hydraulics, Riko, SIJ, TAB, TBP in številni drugi.

Slovenski izvozniki so v 2019 izvozili za 40,5 mrd eur blaga in storitev, kar predstavlja skoraj 85 % slovenskega BDP. Izvoz storitev predstavlja 21 % celotnega izvoza, izvoz blaga pa 79 % celotnega izvoza. Trg držav članic EU je za slovenske izvoznike zelo pomemben, saj so tja v 2019 usmerili 78 % celotnega izvoza. Izvozniki sicer ustvarijo blizu 50 tisoč EUR dodane vrednosti na zaposlenega, kar je 5 % nad slovenskim povprečjem.

GZS je med 2. in 14. aprilom opravila **anketo o vplivu Covid-19 na slovensko gospodarstvo**, v kateri so sodelovali tudi izvozniki. Med ugotovitvami velja izpostaviti:

- Kar 59 % velikih in srednjih družb letos pričakuje med 10- in 30-odstotni **upad letnih prihodkov**, 12 % podjetij pričakuje upad prihodkov med 30 % in 50 %, 2 % podjetij pa upad prihodkov za več kot polovico. Najbolj izrazit upad prihodkov (med 30 in 50 %) pričakujejo v prometu (33 % vseh v panogi), panogi kovinskih materialov (18 % vseh v panogi) ter v trgovini (16 % vseh v panogi).
- Srednja in velika podjetja bodo izmed **finančnih instrumentov**, ki so na razpolago, najpogosteje uporabila moratorij na obveznosti (32 %, predvsem več storitvena podjetja), druge oblike zagotavljanja likvidnosti (25 %, predvsem več storitvena podjetja), poročstva na kredite (24 %), odkup terjatev (15 %) ter druge finančne instrumente (32 %).
- Kar 60 % velikih in srednjih podjetij si za lažje poslovanje želi **odpravo administrativnih ovir**, 59 % **spremembe na trgu dela**, 38 % večjo **pomoč pri likvidnosti in financah**, ter 13 % neposredno pomoč (npr. pri internacionalizaciji in javnih naročilih). Razporeditev je podobna pri industrijskih podjetjih kot pri storitvenih.
- Največ velikih in srednjih podjetij (40 % vseh) pričakuje **največje težave v naslednjih 60 dneh** (predvsem promet, komunala, panoga kovinskih materialov), 36 % podjetij pa čez več kot 60 dni (predvsem informatika, gradbeništvo, kovinska industrija).

Na anketo je odgovorilo blizu 280 srednjih in velikih podjetij – članov GZS. Med njimi jih je bilo 66 % iz predelovalnih dejavnosti in 34 % iz storitvenih. Po prihodkih so anketirana podjetja ustvarila 40 % prihodkov med vsemi velikimi in srednjimi družbami.

Spletna povezava na [celotno predstavitev rezultatov ankete GZS](#).

DRUGI PREDLOGI GZS ZA SPREMEMBE #PKP1

- Kritje bolniškega staleža (nadomestila OZZ v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja) že od 13.3.2020 (56. člen)
- Možnost prekinitve čakanja na delo katerihkoli 7 dni v mesecu (24. člen)
- Kritje nadomestil plače delavcem, ki zaradi višje sile ne morejo opravljati dela, vsem delodajalcem (25. člen)

